

ЄФЕТ

Європейська федерація енерготрейдерів

Ел. пошта: secretariat@efet.org

Веб-сторінка: www.efet.org

Методичні рекомендації

стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України (Додаток щодо МС) та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу

(Версія 3.0 від травня 2021 року)

ПОВІДОМЛЕННЯ ТА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ЦЬЙ ДОКУМЕНТ БУВ ПІДГОТОВЛЕНИЙ ЧЛЕНАМИ ЄФЕТ ІЗ УСІЄЮ НАЛЕЖНОЮ ОБАЧЛИВІСТЮ. ОДНАК, ЄФЕТ, ЇЇ ЧЛЕНИ, ПРЕДСТАВНИКИ ТА РАДНИКИ, ЩО БУЛИ ЗАЛУЧЕНІ ДО ЙОГО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ, НЕ НЕСУТЬ ЖОДНОЇ МАТЕРІАЛЬНОЇ АБО ІНШОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ ТА БУДЬ-ЯКІ ЗБИТКИ АБО ВТРАТИ, ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ НАСЛІДКОМ ТАКОГО ЗАСТОСУВАННЯ В БУДЬ-ЯКОМУ ОКРЕМОМУ ВИПАДКУ ТА У БУДЬ-ЯКІЙ ЮРИСДИКЦІЇ. У ЗВ'ЯЗКУ З ЦИМ КОЖНА СТОРОНА, ЩО МАЄ НАМІР ЗАСТОСОВУВАТИ ЦЬОГО ДОКУМЕНТУ, ПОВИННА САМА ЗАБЕЗПЕЧИТИ ЮРИДИЧНУ СИЛУ, ДІЙСНІСТЬ ТА ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ ВИКОНАННЯ ЇХ УМОВ, З МЕТОЮ ЯКНАЙКРАЩОГО ЗАХИСТУ ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ КОРИСТУВАЧА. КОРИСТУВАЧАМ ЦЬОГО ДОКУМЕНТУ НАСТІЙЛИВО РЕКОМЕНДУЄТЬСЯ ОЗНАЙОМИТИСЯ З ВІДПОВІДНИМИ ЮРИДИЧНИМИ ВИСНОВКАМИ, ДОСТУПНИМИ ЧЕРЕЗ ЄФЕТ, А ТАКОЖ ОТРИМАТИ ЮРИДИЧНУ КОНСУЛЬТАЦІЮ ВІД ВЛАСНОГО ЮРИДИЧНОГО КОНСУЛЬТАНТА.

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

ЗМІСТ

I.	СТРУКТУРА	3
II.	ПОЯСНЕННЯ ЩОДО ЗБЕРІГАННЯ НА МИТНОМУ СКЛАДІ	4
A.	КОНЦЕПЦІЯ МИТНОГО СКЛАДУ	4
B.	РОЗМІЩЕННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ В МС	5
C.	ТОРГІВЛЯ В МЕЖАХ МС	6
D.	ПЕРЕДАЧА ТА ПЕРЕВІРКА	7
1.	Повідомлення про угоду	8
2.	Акт ППГ	8
E.	ПРОПУСКНА ЗДАТНІСТЬ/ПОТУЖНІСТЬ З ОБМЕЖЕННЯМИ (SHORT HAUL CAPACITY)	9
F.	РЕЕКСПОРТ	10
G.	ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ	10
III.	ПОЯСНЕННЯ ЩОДО ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ	11
A.	ДОДАТОК ЩОДО УГОД НА КОРДОНІ З УКРАЇНОЮ	11
1.	Стаття 1	11
2.	Стаття 4, якою вносяться зміни до пункту 6.3 (Передача прав)	11
3.	Стаття 5, якою вводиться нова стаття 13А (Звіти)	12
4.	Інші статті, які учасники ринку можуть використовувати щодо певної Угоди на Кордоні з Україною	12
B.	ДОДАТОК ЩОДО УГОД НА МИТНОМУ СКЛАДІ В ГАЗОСХОВИЩАХ УКРАЇНИ	14
1.	Загальний коментар щодо мовних версій	14
2.	Пункт 2	14
3.	Пункт 4	14
4.	Пункт 5, що деталізує §21 (Заяви/представлення та гарантії (Representations and Warranties))	15
5.	Пункт 6(с), що замінює §4.1(а) (Поставка і прийом та зобов'язання щодо Заявлення кінцевого обсягу (Delivery and Acceptance and Net Scheduling Obligations))	15
6.	Пункт 7 із змінами до §6.3 (Передача прав)	15
7.	Пункт 8, що вводить новий §13А (Акти)	16
C.	РЕКОМЕНДОВАНІ ПОЛОЖЕННЯ ДЛЯ РАМКОВОГО ДОГОВОРУ	17
1.	Пункт 3.2 (Підтвердження) та пункт 3.3 (Заперечення на Підтвердження)	17
2.	Пункт 3.4 (Уповноважені особи)	18
3.	Стаття 10 (Термін дії та право розірвати Рамковий Договір) та стаття 11 (Обчислення суми, яка Підлягає Сплаті при Припиненні Дії Договору)	20
4.	Пункт 23.2 (Повідомлення та обмін інформацією)	21
5.	Попередня Оплата	21
6.	Взаємне зарахування платежів	22

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

I. Структура

ЄФЕТ та її члени розробили декілька стандартних документів для підтримки торговельних операцій (i) на українському кордоні, (ii) в Україні на митному складі (далі “МС”).

Торговельні операції на будь-якій з точок на кордоні між ЄС та Україною або на МС (customs warehouse storage (“CWS”)) можуть здійснюватися

- (i) двома компаніями, які створені за межами України, або
- (ii) однією компанією, яка створена в Україні, і однією компанією, яка створена за межами України.

Додаток щодо Угод на Кордоні з Україною та Додаток щодо угод на митному складі в газосховищах України (далі “Додаток щодо МС” або “UA CWS Appendix”) призначені для Рамкового Договору ЄФЕТ, який підпорядковується праву Англії або Німеччини. Додаток щодо Угод на Кордоні з Україною та Додаток щодо МС містить положення, якими керуються Сторони будь-якої Угоди на Кордоні між Україною та ЄС та Угод у режимі МС (Трансакцій у режимі МС).

Звертаємо Вашу увагу на те, що торговельні операції на території України на ВТП (VTP) або у сховищі (за винятком торговельних операцій у режимі МС) можуть здійснюватися лише між двома створеними в Україні компаніями, за договором, до якого застосовується право України. Українські компанії не мають можливості вибору права, яке застосовуватиметься до договору.

ЄФЕТ та її члени розробили низку додаткових положень та стандартних змін до Рамкового Договору ЄФЕТ для врахування та дотримання особливостей українського права, адже вони є релевантними для всіх без винятку Індивідуальних Договорів. Користувачі Рамкового Договору ЄФЕТ можуть розглянути можливість застосування деяких або всіх з цих положень.

Ці методичні рекомендації були підготовлені членами ЄФЕТ із усією належною обачливістю і в них наведені причини, з яких зміни можуть вноситися до Рамкового Договору шляхом укладення Додатка або застосування рекомендованого положення. Однак, ЄФЕТ, її члени, представники та радники, що були залучені до її підготовки та затвердження, не несуть жодної матеріальної або іншої відповідальності за їх застосування та будь-які збитки або втрати, які можуть бути наслідком такого застосування в будь-якому окремому випадку та у будь-якій юрисдикції. У зв’язку з цим кожна компанія, що має намір застосовувати будь-який з документів стосовно України, повинна сама забезпечити юридичну силу, дійсність та обов’язковість виконання його умов, з метою якнайкращого захисту законних інтересів користувача.

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

Користувачам настійливо рекомендується ознайомитися з відповідними юридичними висновками щодо договорів про взаємне зарахування платежів, якщо та коли вони будуть доступними через ЄФЕТ, а також власного юридичного консультанта.

II. Пояснення щодо зберігання на митному складі

A. Концепція митного складу

Згідно з українським законодавством, поняття зберігання на митному складі (МС) (customs warehouse storage (“CWS”)) стосується конкретного митного режиму - митного складу, який дозволяє зберігати товари на митній території України під контролем українських митних органів (митний контроль) до 1095 днів з умовним повним звільнення від митних зборів (включаючи звільнення від сплати ПДВ на імпорту) та вільне від застосування механізмів нетарифного регулювання (це заходи, окрім митних зборів, які державні органи можуть застосовувати щодо імпорту / експорту товарів, такі як квоти, спеціальні ліцензії та ін.).

Що стосується природного газу, то це означає, що режим митного складу дозволяє отримати повне умовне звільнення від сплати ПДВ в розмірі 20% на 1095 днів після транспортування природного газу через український кордон для його зберігання в українських підземних газосховищах ("ПСГ"), доки Природний газ не буде: (i) розмитнений для імпорту (для продажу на українському ринку) або (ii) переведений під інший митний режим, наприклад, реекспорт (в кожному випадку наслідки оподаткування можуть відрізнятися).

Проте режим митного складу не звільняє від сплати тарифів оператору митного складу та інших тарифів, таких як плата за вхід / вихід з газотранспортної системи.

Режим МС доступний як для резидентів, так і для нерезидентів України. Однак спосіб, яким резиденти та нерезиденти можуть використовувати режим МС, здебільшого буде різним. З практичної точки зору, режим МС видається більш гнучким для нерезидентів.

Як природний газ, придбаний на українському ринку (тобто природний газ, який був або вироблений в Україні, або імпортований з-за кордону, а потім розмитнений для вільного обігу на українському ринку), так і природний газ, завезений з-за кордону, може бути розміщений у МС. Однак природний газ, що походить з України, може бути офіційно розміщений в МС для подальшого експорту та не може торгуватися в МС.

Таким чином, цей Додаток щодо МС має на меті регулювати лише операції, пов'язані із природним газом неукраїнського походження, тобто природним газом, який був

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

транспортований та розміщений в МС з-за кордону. Таким природним газом у більшості випадків можна торгувати, його можна імпортувати або реекспортувати за кордон.

В. Розміщення природного газу в МС

І іноземним, і українським суб'єктам господарювання дозволяється розміщувати природний газ іноземного походження в МС.

Транспортування природного газу з-за кордону, в тому числі для зберігання в ПСГ (UGSFs), документується періодичними митними деклараціями. У періодичній декларації зазначається передбачуваний обсяг природного газу, який планується транспортувати через український кордон протягом певного періоду і який повинен бути поданий до початку транспортування. Максимальний термін, охоплений періодичною митною декларацією за законом, становить 180 днів, хоча стосовно природного газу періодичні декларації на практиці подаються щомісяця.

Протягом 45 днів після подання періодичної митної декларації (як правило, до 15 числа наступного місяця) декларант повинен подати до митних органів додаткову митну декларацію із зазначенням точної кількості природного газу, який надійшов до України та був закачаний в ПСГ (якщо такі обсяги є) у кожному місяці, за який була подана періодична декларація. Інформація про кількість природного газу на вході та на виході отримується від українських операторів газотранспортних систем.

Митні органи можуть також вимагати надання фінансового забезпечення (як правило, у формі банківської гарантії або грошового депозиту на казначейському рахунку митниці), щоб гарантувати сплату митних зборів, якщо і коли такі стають належними, за природний газ, що транспортується через український митний кордон, в тому числі для його розміщення в ПСГ (UGSFs). Це може мати місце, якщо кількість природного газу, зазначена у відповідній періодичній декларації, перевищує кількість природного газу, який був імпортований або розміщений у МС протягом попередніх 365 днів. Отже, трейдери, які вперше розміщують природний газ у ПСГ, повинні будуть надати фінансове забезпечення. Однак, поки це стосується юридичних осіб-нерезидентів, вимогу щодо надання фінансового забезпечення в даний час виконує ГТС (TSO).

Період режиму МС у 1095 днів починається з дня, коли товари поміщаються в МС. Закон не уточнює, чи пов'язаний початок цього періоду з періодичною чи додатковою митною декларацією. Отже, найбезпечнішим підходом є відрахування періоду режиму МС з дня подання періодичної митної декларації на відповідну кількість Природного газу, хоча на практиці митні органи можуть дотримуватися більш ліберальної точки зору в цьому випадку.

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

Митні органи розглядають кожну партію Природного газу, що розміщується в МС за кожною періодичною / додатковою декларацією, окремо. Як наслідок, для митних цілей Природний газ, розміщений у МС за однією періодичною / додатковою декларацією, не може бути офіційно змішаний із природним газом за іншою періодичною / додатковою декларацією. Практично це означає, що період 1095 рахується окремо для кожної періодичної / додаткової декларації. Зауважимо, що формальна процедура, наведена вище, не обмежує продаж або реекспорт лише частини кількості природного газу, задекларованої в МС за єдиною періодичною / додатковою декларацією.

Що стосується Природного газу, розміщеного в МС, усі митні формальності (процедури) виконує лише оператор газосховища (“ОГС” = “SSO”). Отже, суб'єкту господарювання, який розміщує природний газ у МС, як правило, потрібно буде укласти угоду про послуги митного декларування з ОГС.

С. Торгівля в межах МС

Українське митне законодавство прямо передбачає перехід права власності на іноземні товари, що зберігаються в режимі митного складу. Зміна права власності на іноземні товари в МС не змінює митний статус таких товарів. Отже, новий власник бере на себе відповідальність попереднього власника за подальше дотримання всіх митних формальностей (процедур), пов'язаних із МС, таких як не перевищення максимального терміну зберігання 1095 днів, здійснення митного оформлення при подальшому ввозі чи реекспорті тощо.

Торгівля природним газом у МС між нерезидентами, як правило, не підлягає будь-яким обмеженням, включаючи будь-які вимоги до ліцензування. Нерезиденти також можуть вільно продавати Природний газ у МС українським контрагентам, які можуть або продовжувати зберігати його в МС, або імпортувати для вільного обігу на ринку України. Через різні юридичні обмеження українським суб'єктам господарювання дозволяється продавати Природний газ нерезидентам і, в основному, якщо Природний газ був ними самими розміщений в МС.

Продаж в режимі митного складу можливий лише в рамках ПСГ (UGSF). Продаж природного газу в межах газотранспортної системи, включаючи віртуальний торговий пункт (UA VTP), фізичні пункти виходу до кінцевих споживачів та газорозподільну систему, неможливий щодо Природного газу, який поміщений у цей митний режим.

Окрім усіх митних формальностей, суб'єкти господарювання, які бажають торгувати Природним газом у МС, повинні також виконувати всі відповідні вимоги оператора

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

системи зберігання газу ("ОГС" = "SSO"). Наприклад, щоб мати змогу виконувати свої зобов'язання щодо Заявлення кінцевого обсягу (Scheduling Obligations), як покупець, так і продавець повинні мати коди EIC, мати дійсну угоду про зберігання з ОГС, забронювати необхідну ємність для доставки природного газу до сховища або прийняти природний газ на зберігання, не мати боргів перед ОГС тощо.

Оскільки ці вимоги можуть час від часу змінюватися, EFET рекомендує Сторонам детально вивчати їх перед тим, як проводити кожну Трансакцію у режимі МС.

Також зверніть увагу, що між митним законодавством та законодавством про ринок газу може існувати певна невідповідність, що може вплинути на безперебійне виконання Трансакцій в режимі МС.

Наприклад, Природним газом не можна торгувати відразу після закачування у сховище газу. З точки зору ОГС, природний газ вважається таким, що перебуває «на шляху до зберігання» до моменту подання додаткової митної декларації, що відбудеться до 15 числа наступного місяця.

Як зазначалося раніше, додаткова декларація подається на підставі протоколу передачі та приймання між операторами газотранспортних систем на вході (upstream) (тобто йдеться про оператора з сусідньої країни) та на виході (downstream) (український оператор) систем транспортування газу. Як правило, такий протокол підписується і подається до 5 числа місяця, наступного за місяцем транспортування Природного газу через кордон. Тому Трансакція в режимі МС може бути відкладена до моменту подання протоколу.

Тим не менше, за даними ОГС (SSO) на межі між Словаччиною та Угорщиною, він може подавати остаточні (додаткові) декларації досить оперативно (протягом декількох днів) на підставі сертифікатів, виданих українським ГТС. Що стосується польських прикордонних пунктів, хоча і можливо застосовувати той самий підхід, відповідні сертифікати, видані ГТС, можуть бути неточними, і, отже, пізніше може знадобитися внести виправлення (уточнення) відповідних митних декларацій, відповідно до протоколів операторів на вході і на виході (upstream and downstream operators).

D. Передача та перевірка

Передача природного газу до МС здійснюється відповідно до правил та процедур ОГС (SSO), які базуються на вимогах *Кодексу системи зберігання газу (Gas Storage System Code)*. Однак, щодо Угод в режимі МС, ОГС може вимагати від своїх клієнтів дотримання додаткових формальностей, зумовлених конкретним митним статусом

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

такого Природного газу. За здійснення транзакції з передачі природного газу в МС (Транзакція в режимі МС) не стягується жодна плата на користь ОГС.

1. Повідомлення про угоду

Відповідно до *Кодексу системи зберігання газу (Gas Storage System Code)*, ОГС (SSO) керує передачею природного газу в ПСГ (UGSFs), і особливо в МС, шляхом обробки та перевірки повідомлень про угоди (trade notifications) сторін транзакції. Повідомлення про угоду - це вказівка для ОГС від сторони угоди, яка є власником Природного газу, передати його іншій стороні та підтвердження (confirmation) для ОГС від іншої сторони про намір прийняти такий Природний газ.

Для завершення передачі Природного газу в сховище газу кожна сторона повинна подати на дату передачі власне повідомлення про угоду (trade notification) до ОГС в електронній формі через ІТ-платформу ОГС. Повідомлення про угоду має стандартну форму, затверджену ОГС, що передає до ОГС таку інформацію:

- деталі щодо суб'єкта господарювання, який подає повідомлення про угоду (trade notification), включаючи його код ЕІС;
- дані про контрагента, включаючи код ЕІС;
- мета повідомлення: передача або прийняття Природного газу, що зберігається;
- кількість Природного газу, що передається;
- митний режим, що застосовується до такого Природного газу.

ОГС (SSO) протягом двох годин перевіряє, чи збігаються деталі транзакції, зазначені в парі повідомлень про угоду, і чи сторони транзакції виконали всі обов'язкові вимоги. Якщо ОГС підтвердить переказ, він зменшить кількість природного газу на балансовому рахунку (storage account) продавця та відповідно збільшить кількість на балансовому рахунку покупця.

Кодекс системи зберігання газу не регулює питання, коли саме відбувається перехід права власності на Природний газ у випадку операцій в режимі МС. Тому сторонам угоди в режимі МС рекомендується конкретно визначити цей момент переходу права власності у своїх договорах. На практиці зникає ризик втрати (risk of loss) та відбувається перехід права власності на Природний газ у той момент, коли ОГС підтверджує повідомлення про угоди сторін, і такий підхід було застосовано у пункті 7 Додатку ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України.

2. Акт ППГ

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

Що стосується Трансакцій у режимі МС, ОГС додатково вимагає від сторін скласти і підписати тристоронній *Акт прийому-передачі в газосховищах природного газу, який поміщено в митний режим митного складу* ("Акт ППГ", або "Protocol on the Transfer and Acceptance in Storage of Natural Gas Placed in the Customs Warehouse Regime" ("GTA Report")), згідно із стандартною формою, опублікованою ОГС (SSO) на своєму веб-сайті. У Акті ППГ вказується кількість природного газу, що передається Сторонами за Трансакцією у режимі МС, а також він використовується для подальших процедур митного оформлення.

ОГС очікує отримати скановану копію Акту ППГ, підписаного обома сторонами до дати передачі, щоб перевірити, чи всі умови по Трансакцій у режимі МС виконані. У будь-якому випадку, якщо Акт ППГ не надається до кінця періоду перевірки повідомлень про угоди (trade notifications verification period), ОГС повинен відхилити таку Трансакцію у режимі МС.

Сторони можуть підписати та обмінятися оригіналами Акту ППГ після завершення Трансакції у режимі МС. ОГС зазвичай не підписує скановану копію Акту ППГ, а чекає надання оригіналів. Однак на запит будь-якої сторони ОГС може повернути підписану скановану копію на дату передачі. Наприклад, це може бути так, якщо покупець має намір змінити митний режим Природного газу (наприклад, імпортувати або реекспортувати) до того, як сторони зможуть підписати та обмінятися оригінальними примірниками Акту ППГ.

За даними ОГС, його ІТ-платформа може дозволити підписання та подання Актів ППГ в онлайн-режимі найближчим часом. Додаток ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України вже враховує таку можливість.

Е. Пропускна здатність/потужність з обмеженнями (Short haul capacity)

Український оператор газотранспортної системи ("ГТС" = "TSO") надає можливість розміщувати газ у МС, використовуючи або звичайну пропускну здатність, або пропускну здатність/потужність з обмеженнями (на вхід / на вихід). Ємність для потужності з обмеженнями (Short haul capacity / capacity with restrictions) має нижчий транспортний тариф, однак вона може використовуватися лише для транзиту Природного газу через Україну (між вхідними та вихідними прикордонними пунктами) або для транспортування природного газу з Українського кордону до МС і назад. У даний час тариф на потужність з обмеженнями встановлений лише для певних точок входу / виходу на західному кордоні України.

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

Отже, стосовно режиму МС потужність з обмеженнями (Short haul capacity) використовується або для закачування природного газу в ПСГ (UGSFs), або для його виведення з ПСГ та реекспорту. Клієнт ГТС сплачує додаткову плату у разі (i) імпорту природного газу, розміщеного в МС, використовуючи потужності з обмеженнями, або (ii) реекспортування такого природного газу через транскордонні пункти, для яких опція використання потужностей з обмеженнями недоступна.

Отже, сторони повинні враховувати потенційні зобов'язання (витрати) покупця у зв'язку з Трансакціями у режимі МС, що включають потужності з обмеженнями.

Оператор ГТС (TSO) забезпечує потужності з обмеженнями на щомісячній основі або на день вперед з можливими перервами (monthly or day-ahead interruptible basis). При призначенні транспортування природного газу з використанням потужності з обмеженнями вантажовідправники (shippers) повинні отримувати окремий код вантажовідправника (shipper code) від ГТС.

Ф. Реекспорт

Реекспорт - це митний режим, при якому товари, раніше введені/завезені на митну територію України, в подальшому транспортуються за межі її митної території без сплати будь-яких митних зборів та без застосування механізмів нетарифного регулювання.

Митне законодавство України спеціально передбачає можливість застосування митного режиму реекспорту до іноземних товарів, що зберігаються в Україні в режимі митного складу, у разі переміщення («експорту») їх за межі України. Реекспорт товарів звільняється від ПДВ України.

Сама Трансакція у режимі МС не повинна впливати на можливість реекспорту природного газу, розміщеного в МС.

Г. Податкові наслідки

За загальним правилом, якщо природний газ продається в межах ПСГ (UGSFs) нерезидентом, така діяльність створює потребу у постійному представництві/реєстрації (permanent establishment) такого нерезидента в Україні. Однак із цього правила існує конкретний виняток щодо Природного газу, що торгується в у режимі МС.

Якщо суб'єкт господарювання-нерезидент продає Природний газ у режимі МС українському суб'єкту для подальшого обігу в межах України, не повинно виникати зобов'язань з ПДВ, що виникають у нерезидента. У свою чергу, український суб'єкт

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

господарювання повинен сплатити ПДВ на імпорт безпосередньо до державного бюджету після введення природного газу в режим імпорту.

Якщо Трансакція у режимі МС укладена між двома суб'єктами господарювання, які не є резидентами, і митний режим не змінюється, жоден з них не матиме зобов'язань зі сплати ПДВ.

Тим не менше, режим митного складу не звільняє нерезидента від сплати 20% ПДВ за будь-які послуги, що надаються українським ГТС (TSO) або ОГС (SSO) у зв'язку з транспортуванням природного газу, його зберіганням (включаючи закачування або вилучення) до МС або зміною митного режиму.

Звертаємо Вашу увагу, що огляд податкових наслідків, описаних вище за Трансакціями у режимі МС, має на меті надати лише дуже загальну інформацію і не може використовуватися як повна податкова консультація, на яку можна покладатися. ЄФЕТ рекомендує Сторонам звернутися за власною податковою консультацією щодо кожної конкретної Трансакції у режимі МС, яку вони мають намір укласти.

III. Пояснення щодо окремих положень

A. Додаток щодо Угод на Кордоні з Україною

1. Стаття 1

1.1 Члени ЄФЕТ вирішили обмежити перелік будь-яких відповідних Точок Поставки тими, які розташовані на будь-якому кордоні між ЄС та Україною. Причиною для цього є те, що ЄФЕТ не відстежує відповідну законодавчу базу, яка застосовується на будь-якій іншій точці кордону між Україною та будь-якою державою, яка не входить до числа країн-членів ЄС.

2. Стаття 4, якою вносяться зміни до пункту 6.3 (Передача прав)

2.1 Для уникнення небажаних наслідків, на питання, коли право власності на Природний Газ переходить до покупця, зокрема у випадках, коли українське право може мати переважну силу, Додаток щодо Угод на Кордоні з Україною прямо передбачає, що ризик втрати та право власності переходять у точці поставки.

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

2.2 Окрім цього, митне законодавство України вимагає, щоб сторони договору визначали умови поставки відповідно до Правил ІНКОТЕРМС. Для поставок Природного Газу часто обирається правило *Поставка в пункті* (DAP), проте інші умови поставки також можливі. Враховуючи це та надаючи користувачам Додатка щодо Угод на Кордоні з Україною найбільшу можливу свободу дій, Інкотермс, які застосовуються до будь-якої Угоди на Кордоні з Україною, повинні бути зазначені в Індивідуальному Договорі.

3. Стаття 5, якою вводиться нова стаття 13А (Звіти)

3.1 Для дотримання митного законодавства України Сторона, яка займається митним оформленням, повинна бути спроможна надати *оригінали* документів (Звітів), якими підтверджується інформація про угоду, в тому числі, зокрема, про поставлений обсяг Природного Газу та вартість такого поставленого Природного Газу, до відповідних митних органів не пізніше 15 (п'ятнадцятого) числа місяця наступного за Місяцем поставки.

3.2 Станом на дату випуску цієї керівної записки декларування Договірному Обсягу у кубічних метрах та Договірної Ціни у валюті договору за кубічний метр є обов'язковою вимогою. Замість того, аби визначати формулу для конвертації МВт-год у кубічні метри, Члени ЄФЕТ вирішили залишити цю конвертацію на розсуд відповідного(-их) Оператора(-ів) Мережі.

3.3 Для дотримання встановлених законодавством строків важливо, щоб контрагенти проводили обробку Звітів без затримок та повертали частково підписані оригінали у строки, передбачені Додатком щодо Угод на Кордоні з Україною. Попри те, що скріплення документів печаткою вимагається лише за умови, що чинне законодавство у юрисдикції, де створена Сторона, передбачає використання юридичною особою печатки, досвід Членів ЄФЕТ, які вже здійснюють торговельні операції на кордоні з Україною, доводить, що звичайною практикою митних органів України є вимагати скріплення печаткою від усіх Сторін.

3.4 Для митного оформлення Сторони повинні підготувати 3 (три) оригінали, проте Сторона, яка створена в Україні, може потребувати для внутрішніх цілей більшої кількості (до 5 (п'яти)) оригіналів. Така збільшена кількість повинна бути узгоджена в двосторонньому порядку.

4. Інші статті, які учасники ринку можуть використовувати щодо певної Угоди на Кордоні з Україною

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

4.1 До відома Членів ЄФЕТ доводиться, що Сторони, які вже здійснюють торговельні операції на кордоні з Україною, підтвердили, що за певних обставин часто погоджується додаткове звільнення від договірною зобов'язання з поставки або прийому Природного Газу без зобов'язання з відшкодування збитків, яке викладене далі. Без обмеження загального звільнення від відповідальності, ЄФЕТ рекомендує Сторонам самостійно отримати юридичні консультації щодо можливого ризику внаслідок включення такого додаткового положення до будь-якої Угоди на Кордоні з Україною.

«Пункт 7.6 Переривання:

Новий «Пункт 7.6 Переривання» застосовується у такій редакції:

- а) «Переривання» означає, що, за винятком випадків Форс-Мажорних Обставин або Перебою Транспортування, Оператор Початкової Газотранспортної Системи та/або Оператор Кінцевої Газотранспортної Системи, залежно від обставин, перервав всі або частину потужностей у Точці Поставки.*
- б) Без обмеження прав будь-якої зі Сторін, які передбачені у цій статті 7 (**Невиконання внаслідок Форс-Мажорних Обставин**), у разі якщо Сторона резервує потужність для поставки або прийому Природного Газу за будь-яким Індивідуальним Договором, і будь-які потоки Природного Газу в рамках такого резервування потужності перериваються відповідно до інформації, наданої Оператором Початкової Газотранспортної Системи та/або Оператором Кінцевої Газотранспортної Системи, тоді така Сторона звільняється від її зобов'язань за відповідним Індивідуальним Договором щодо Природного Газу, потік якого таким чином перерваний, в тому числі (без обмеження) від його зобов'язання з поставки або прийому зазначеного Природного Газу. При цьому, не вважається, що відбулося порушення або невиконання зобов'язань з боку будь-якої із Сторін. Жодна зі Сторін не зобов'язана відшкодовувати збитки, витрати або платежі іншій Стороні по відношенню до Природного Газу, потік якого таким чином перерваний.*
- с) Сторона, як тільки це буде практично можливо після того, як їй стане відомо про будь-яке відповідне Переривання, повідомляє іншу Сторону про таке Переривання та Індивідуальні Договори, на які воно впливає, та, наскільки це можливо, надає Стороні добросовісну необов'язкову приблизну оцінку щодо міри Переривання та очікуваної тривалості неможливості для Сторони виконувати свої зобов'язання.*
- д) Сторона надає іншій Стороні, як тільки це буде практично можливо, докази відповідного Переривання.»*

4.2 Звертаємо увагу на те, що на стороні українського оператора ГТС мали місце фізичні переривання через незаплановане технічне обслуговування, тому ЄФЕТ рекомендує ретельно оцінювати, чи охоплено положеннями Рамкового Договору ЄФЕТ, в яких розглядається такий сценарій, потреби Сторін із комерційної та юридичної точок зору. Членам ЄФЕТ потрібно повідомити, що згідно з визначенням Перебою Транспортування, яке включає в себе технічне обслуговування (з урахуванням деяких додаткових вимог/положень) та потенційно призводить до наслідків відповідно до статті щодо Форс-Мажорних

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

Обставин, вимагається, щоб для цілей відповідного ІД було узгоджено гарантовану потужність.

В. Додаток щодо угод на митному складі в газосховищах України

1. Загальний коментар щодо мовних версій

1.1. Що стосується українського законодавства, для транзакцій з контрагентами, зареєстрованими в Україні, зазвичай вимагається україномовна версія договору EFET, включаючи Додаток щодо МС (UA CWS Appendix) та Комерційний звіт (Commercial Report) (Акт ППГ повинен бути двомовним за замовчуванням). Однак, для цілей митного оформлення та, зокрема, у випадку реекспорту, українські митні органи також вимагатимуть українську версію цього документа, навіть якщо в Трансакції у режимі МС беруть участь лише іноземні організації. У цьому випадку Сторонам може не знадобитися оформлення україномовної версії договору, а лише надати засвідчений переклад українською мовою.

2. Пункт 2

2.1 Трансакція у режимі МС не передбачає фізичного транспортування Природного газу. Отже, Додаток щодо МС застосовує поняття "передача" ("transfer") замість "доставка" ("delivery") і, відповідно, замінює всі відповідні терміни та посилання (terms and references). Будь-які положення Рамкового Договору ЄФЕТ (EFET General Agreement), на які впливають такі зміни, застосовуються в повній мірі до Трансакції у режимі МС, якщо Додаток щодо МС не передбачає інше.

3. Пункт 4

3.1 Оскільки Трансакція у режимі МС передбачає передачу Природного газу в певному митному режимі і, отже, здійснюється під контролем українських митних органів, вона повинна реєструватися в письмовій формі, навіть якщо вона укладена між двома суб'єктами господарювання, зареєстрованими за межами України.

3.2 Українське законодавство встановлює певні обмеження валютного контролю для українських контрагентів щодо здійснення платежів за кордоном в іноземній валюті. У зв'язку з цим, коли Трансакція у режимі МС передбачає придбання українською компанією Природного газу у нерезидента, Сторонам рекомендується прояснити з обслуговуючим банком українського контрагента будь-які офіційні процедури, такі як перевірки КУС тощо, які можуть впливати на дотримання стандартних термінів повернення передоплати згідно з §3.1. У разі виявлення таких вузьких місць, Сторони

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

можуть розглянути можливість продовження стандартних часових рамок або шукати іншого рішення, яке вони можуть визнати доцільним за даних обставин.

4. Пункт 5, що деталізує §21 (Заяви/представлення та гарантії (Representations and Warranties))

4.1 EFET рекомендує додати нову заяву/представлення та гарантію (representation and warranty) Продавця у зв'язку з конкретними обов'язками власника товарів, поміщених у режим митного складу, які передаються від продавця покупцеві в результаті Трансакції у режимі МС. Це необов'язковий пункт, і Сторони можуть вирішити не застосовувати його до конкретної Трансакції у режимі МС в Індивідуальному Договорі (Individual Contract).

5. Пункт 6(с), що замінює §4.1(a) (Поставка і прийом та зобов'язання щодо Заявлення кінцевого обсягу (Delivery and Acceptance and Net Scheduling Obligations))

5.1 Після завершення Трансакції у режимі МС покупець зможе виконувати різні операції з Природним газом, що залишається у режимі митного складу, наприклад, залежно від випадку, продовження зберігання в МС, реекспорт, імпорт чи продаж . У кожному випадку покупець несе відповідальність за дотримання певних нормативних вимог, а також несе певні витрати (наприклад, транспортні витрати або витрати на зберігання, витрати на митне оформлення, податки, оплату послуг ГТС (TSO) за перехід від потужності з обмеженнями (Short haul capacity) на звичайну потужність тощо). Покупець несе повну відповідальність за всі такі майбутні зобов'язання, за винятком тих, що виникають у зв'язку з порушенням продавцем будь-яких правил або процедур при розміщенні природного газу в МС і внаслідок неінформування покупця про тип передавальної потужності (transmission capacity), що використовується для доставки Природного Газу до МС. Крім того, щоб уникнути будь-якого непорозуміння, в Індивідуальному Договорі зазначається, чи закачувався Природний газ в МС за тарифом потужності з обмеженнями (Short haul tariff).

6. Пункт 7 із змінами до §6.3 (Передача прав)

6.1 Щоб уникнути непередбачених результатів у питанні про те, коли саме відбувається перехід права власності (title) на Природний газ, зокрема, у ситуаціях, коли може переважати українське законодавство, Додаток щодо МС чітко передбачає, що ризик втрати (risk of loss) та право власності (title) повинні переходити на пункті передачі (transfer point) одразу після перевірки оператором газосховища (Gas Storage Operator) повідомлень сторін про угоду (trade notifications of the parties).

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

6.2 Далі українське митне законодавство вимагає, щоб сторони договору визначали умови поставки відповідно до Правил INCOTERM. Для поставок Природного газу часто вказується правило Інкотерм Доставка на місце (“DAP” = *Delivery at Place*), однак можливі і інші умови поставки. Беручи це до уваги та забезпечуючи користувачам Трансакції у режимі МС найбільшу можливу гнучкість, INCOTERMS, що застосовуються до будь-якої Трансакції у режимі МС в Україні, повинні бути вказані в Індивідуальному Договорі.

7. Пункт 8, що вводить новий §13A (Акти)

7.1 Для того, щоб відповідати митному законодавству України, Сторони повинні підписати у ОГС (SSO) Акт (Акт ППГ = GTA Report), що засвідчує інформацію щодо кожної партії, включаючи, але не обмежуючись, кількість природного газу, переданого на відповідну дату передачі (transfer date). Відповідна вимога описана у Розділі II, D цих Методичних рекомендацій. Підписання Акту ППГ кожною стороною є частиною її Заявлення кінцевого обсягу (Scheduling obligations).

7.2 Сторони обирають між собою тих, хто готує Акт ППГ (GTA Report). Однак, якщо він підготовлений покупцем, продавець повинен надати покупцеві копію періодичної митної декларації з інформацією про відповідну Контрактну Кількість (Contract Quantity). За необхідності, Сторони у Індивідуальному Договорі визначають, хто саме готує Акт ППГ.

7.3 Сторони можуть надіслати проект Акту ППГ до ОГС (SSO) для ознайомлення та затвердження, або, якщо вони впевнені, що вся інформація заповнена правильно, можуть негайно приступити до підписання. Відповідний вибір повинен бути зроблений у Частині II Додатку щодо МС.

7.4. Як вже зазначалося у Розділі D.2 вище, ОГС може надати можливість подавати Акти ППГ в режимі он-лайн, і процедуру підписання та обміну Актами ППГ у пункті §13A(3a) було визначено відповідно.

7.5 Сторони складають Комерційний звіт (Commercial Report) за певний термін, зазначений в Індивідуальному Договорі (Individual Contract). У Комерційному звіті будуть зведені всі передачі (transfers) Природного газу, здійснені за такий період, і може служити основою для остаточних розрахунків (final settlements) між Сторонами. Сторона, яка займається будь-якими подальшими митними формальностями (імпорт, реекспорт), повинна мати можливість надавати *оригінали* документів (звітів, актів), що засвідчують інформацію, що стосується Трансакції у режимі МС, включаючи, але не обмежуючись кількістю переданого природного газу та вартістю переданого Природного газу, до відповідного митного органу на дату митного оформлення. Отже,

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

Сторони погоджують кінцевий термін для обміну оригіналами Комерційного звіту в кожному конкретному випадку.

7.6 На дату видачі цих Методичних рекомендацій обов'язковим є декларування Контрактної кількості в кубічних метрах та Контрактної ціни у Контрактній валюті за кубічний метр. Сторони перетворюють МВт-год у кубічні метри відповідно до величини GCV, зазначеної в Індивідуальному договорі.

7.7 Для дотримання встановлених законодавством строків важливо, щоб контрагенти без затримок опрацьовували Акти (Звіти) та повертали частково підписані оригінали впродовж часових рамок, передбачених у Додатку щодо МС. Проставлення печаток на документах вимагається лише юридично, за умови, що чинне законодавство в юрисдикції, де зареєстрована Сторона, вимагає проставлення корпоративної печатки, а щодо суб'єктів господарювання, зареєстрованих в Україні, то печатка ставиться, якщо акціонери домовились у установчих документах компанії мати корпоративну печатку.

С. Рекомендовані положення для Рамкового Договору

У юридичному висновку ЄФЕТ, підготовленому CMS, у пункті «Застосування права іноземної держави» зазначене таке:

«...звертаємо Вашу увагу на те, що відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 року, із змінами, вибір іноземного права сторонами для регулювання договору не обмежує дії жодних імперативних норм права України:».

Це означає, що, хоча для зовнішньоекономічних договорів, таких як Договір ЄФЕТ між українською компанією та компанією, яка створена за межами України, право, яким регулюється договір, може бути обране вільно, до певних положень Рамкового Договору повинні бути внесені зміни для уникнення суперечностей або небажаного тлумачення відповідно до імперативних норм права України.

1. Пункт 3.2 (Підтвердження) та пункт 3.3 (Заперечення на Підтвердження)

1.1 Процес, який передбачає усне укладення Індивідуальних Договорів, не забезпечує бажаної юридичної упевненості, навіть у разі подальшого підтвердження в письмовій формі, адже українське право не визнає усних договорів між юридичними особами. До відома ЄФЕТ доведено, що Індивідуальні Договори повинні укладатися в письмовій формі.

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

- 1.2 Для обмеження періоду між усним договором та підписанням та обміном оригіналами будь-якого письмового Індивідуального Договору обома Сторонами, рекомендується наперед домовитися про обмін будь-яким Індивідуальним Договором електронною поштою. Електронний обмін документами буде визнаний лише якщо він буде прямо узгоджений як такий, що має силу, у відповідному договорі, тобто в нашому випадку – у Рамковому Договорі, і він не заміняє обміну оригіналами. Проте, якщо він прямо погоджений у Рамковому Договорі, будь-який Індивідуальний Договір набирає чинність в момент підписання обома Сторонами та обміну електронною поштою.
- 1.3 Скріплення документів печаткою за українським правом є юридично обов'язковим лише за умови, що чинне законодавство у юрисдикції, де створена Сторона, вимагає наявності у юридичної особи печатки. Втім досвід Членів ЄФЕТ, які вже здійснюють торговельні операції на кордоні з Україною, свідчить, що українські компанії, як правило, вимагають від своїх контрагентів документи, скріплені печаткою, незалежно від вимог законодавства – в силу внутрішніх політик або звичайної практики.

2. Пункт 3.4 (Уповноважені особи)

- 2.1 На питання про те, чи має особа, яка діє від імені компанії, правоздатність або повноваження створювати для компанії зобов'язання, слід відповідати відповідно до законодавства країни створення компанії. Це застосовується відповідно до статті 26 Закону України «Про міжнародне приватне право», а також відповідно до колізійних норм права Англії та Німеччини. При цьому регулююче право Рамкового Договору не береться до уваги. Тобто питання про те, чи українська компанія має чи не має правоздатність, може бути вирішене лише згідно із законодавством України.
- 2.2 У той же час питання про те, які правові наслідки браку правоздатності/повноваження на укладення договору (тобто про наявність ризику того, що договір буде визнаний недійсним з цієї підстави) буде вирішуватись згідно із правом, яке застосовується до договору (наприклад, правом Англії чи Німеччини, які є можливими варіантами для ЄФЕТ). Це впливає зі статті 33 Закону України «Про міжнародне приватне право», згідно з якою право, що застосовується до договору, також визначає дійсність договору.
- 2.3 Іншими словами, якщо виявиться, що українському контрагенту бракувало повноважень для укладання Індивідуального Договору, то буде необхідно проаналізувати таке (з точки зору колізійних норм українського права): (і) чи

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

дійсно повноваження були відсутні за правом України та (ii) чи така відсутність повноважень має будь-які наслідки для дійсності індивідуального договору за правом, яке застосовується до договору.

- 2.4 З точки зору українського права формулювання у пункті 3.4 або Договорі про те, що діюча особа вважається уповноваженою, не може виправити відсутності повноважень або будь-яким чином змінити вищеописаний підхід до визначення повноважень сторін та дійсності договору. Зазначені положення носять декларативний характер і не мають істотного впливу на договір або його сторони. Сторонам рекомендується проводити перевірки повноважень та правоздатності при укладенні Рамкового Договору і кожного разу після цього при укладенні Індивідуального Договору. Це можна зробити або додавши перелік уповноважених осіб або перевіряючи повноваження *по відношенню до кожного Індивідуального Договору* окремо.
- 2.5 Якщо український контрагент не мав повноважень укласти Індивідуальний Договір і право Німеччини було обране як право, яке застосовується до Договору, наслідки такої відсутності повноважень мають визначатися відповідно до статті 177 та наступних Цивільного Кодексу Німеччини¹. Дійсність Договору та/або будь-якого Індивідуального Договору залежить від ратифікації/схвалення такого Індивідуального Договору українською компанією або відкликання, якщо це дозволяється, договору іншої компанії².
- 2.6 Якщо український контрагент не мав повноважень при укладенні Індивідуального Договору та англійське право була обране як право, яке застосовується до Договору, тоді згідно із колізійними нормами англійського загального права, сторони повинні пересвідчитися, що і спосіб укладення Індивідуального Договору є дійсним і особа, яка його підписує, має повноваження, яке для цього вимагається згідно із місцевим правом компанії, яка створена не згідно із законодавством Англії. Окрім цього, важливо перевірити та переконатися в тому, що всі інші формальності передбачені місцевим законодавством (наприклад, нотаріальне посвідчення, проставлення апостилю або легалізація) були дотримані. Ця позиція була нещодавно підтверджена Апеляційним судом Англії у справі *Petroleum SA v SCU-Finanz AG [2015] EWCA Civ 144*.

---

¹ https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/englisch_bgb.html#p0521

² Rauscher, Internationales Privatrecht pn. 1046.

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

Отже, якщо неуповноважена особа уклала Індивідуальний Договір, українське право у якості місцевого права відповідної української компанії буде визначати, чи українська компанія має зобов'язання його виконувати.

3. Стаття 10 (Термін дії та право розірвати Рамковий Договір) та стаття 11 (Обчислення суми, яка Підлягає Сплаті при Припиненні Дії Договору)

- 3.1 Незважаючи на погоджене регулююче право Рамкового Договору ЄФЕТ, українське право може стати релевантним у разі ініціювання провадження у справі про банкрутство проти українського контрагента за Рамковим Договором ЄФЕТ. Втім воно не повинно бути релевантним до випадків, коли українські суди не залучені, тобто коли припинення відбувається з причин, що не пов'язані з банкрутством.
- 3.2 Українське право загалом дозволяє сторонам договору погоджувати порядок припинення договору та суми, зокрема збитки, які підлягають сплаті у разі такого припинення. За загальним правилом, збитки обчислюються на підставі поточних ринкових цін, проте сторонам також дозволяється використовувати довідкову ціну. Принцип, встановлений Рамковим Договором ЄФЕТ, передбачає, що доходи та збитки визначаються обґрунтовано з економічної точки зору і таким чином дає кожній стороні договору свободу посилатися на ту ціну, яку вона вважає доцільною.
- 3.3 Відповідно до Закону України № 738-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» від 19 червня 2020 року, наразі законодавством України передбачено концепцію ліквідаційного нетінгу, однак вона поки не поширюється на позабіржові товарні операції. Таким чином, ліквідаційний нетінг відповідно до Рамкового Договору ЄФЕТ наразі не може бути впроваджено у випадку банкрутства.
- 3.4 З 1 липня 2021 року ліквідаційний нетінг між сторонами рамкового договору (або будь-якого іншого договору, що передбачає ліквідаційний нетінг) (далі – «**Договір про Ліквідаційний Нетінг**») стосовно товарних контрактів/операцій, до яких обов'язково застосовується такий договір, повинен почати впроваджуватися у випадку банкрутства, за умови, що він проводиться (а) на підставі Договору про Ліквідаційний Нетінг, який укладено до настання банкрутства і який передбачає ліквідаційний нетінг, та (б) по відношенню до контрактів/транзакцій, укладених до настання банкрутства. Тим не менш, існує ризик того, що навіть після 1 липня 2021 року положення Кодексу з процедур банкрутства про повернення коштів можуть все одно застосовуватися до

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

операцій, що врегульовуються за допомогою ліквідаційного неттінгу, якщо такі операції проводились юридичними особами, що не є банками. Тому сторонам рекомендується уважно слідкувати за будь-якими подальшими змінами в законодавстві, роз'ясненнями та/або судовою практикою в цьому відношенні.

4. Пункт 23.2 (Повідомлення та обмін інформацією)

- 4.1 Для того аби сторони мали можливість обмінюватися певними документами, зокрема Індивідуальними Договорами, за допомогою електронної пошти, вимагається, щоб контрагенти погодили в договорі цей спосіб обміну та бажано норму про те, коли документ вважається врученим.
- 4.2 Члени ЄФЕТ вирішили використати цей альтернативний спосіб обміну інформацією у новій статті 13А, що вводиться Додатком щодо Угод на Кордоні з Україною та Додатком щодо МС в Україні. Окрім цього, пункт 3.2 Рамкового Договору із змінами, внесеними Рекомендованими Положеннями, передбачає попередній обмін електронними копіями будь-якого Індивідуального Договору.
- 4.3 Стосовно норми про те, коли вважається, що документ отриманий, ця пропозиція сформульована за аналогією до норм, встановлених для інших способів обміну інформацією.

5. Попередня Оплата

а) Тимчасове припинення поставок

- 5.1 Користувачі мають змогу розглянути можливість передбачити додаткове право на тимчасове припинення у випадку, коли Сторона не виконує свої зобов'язання з попередньої оплати. На відміну від стандартного права на тимчасове припинення, яке застосовується не раніше як за 3 (три) Робочі Дні після направлення повідомлення в письмовій формі Стороні, яка не Виконує Зобов'язання, це додаткове право на тимчасове припинення передбачає негайне тимчасове припинення без періоду очікування, яке дозволяє не порушувати короткі строки між Датою Строку Попередньої Оплати та початком поставки за договором.
- 5.2 Серед членів ЄФЕТ відсутня єдина думка щодо того чи повинна існувати можливість реалізувати право на тимчасове припинення без надання попереднього повідомлення чи ні. Користувачам необхідно самостійно приймати рішення щодо того, який підхід найкраще відповідає їх потребам,

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

враховуючи внутрішні процеси, вигоду від повідомлення дати та часу тимчасового припинення та інших релевантних міркувань.

b) Рахунок та сплата

- 5.3 Через стан кредитоспроможності українських компаній члени ЄФЕТ, які вже здійснюють торговельні операції з українськими контрагентами, підтвердили, що попередня оплата є звичайною практикою спрямованою на мінімізацію кредитних ризиків. Цикли виставлення рахунків та сплати підлягають обговоренню між Сторонами будь-якого Індивідуального Договору і можуть враховувати Договірний Обсяг та строк дії відповідного Індивідуального Договору.
- 5.4 До відома ЄФЕТ було доведено, що окремий рахунок на сплату зовнішніх витрат (які розглядаються у пункті 6.6 Договору) не вимагається, за умови, що Сторони домовилися, що такі витрати можуть виставлятися разом із будь-яким звичайним рахунком. Для уникнення спорів ЄФЕТ пропонує додати точне посилання на пункт 6.6 (***Відшикування зовнішніх витрат***) у пункті 13.1 (***Рахунки***).

6. Взаємне зарахування платежів

- 6.1 Законодавство України дозволяє взаємне зарахування платежів (відоме як зарахування вимог) за зустрічними вимогами (тобто передбачене законодавством право припинити дві зустрічні вимоги без фактичної передачі активів між сторонами), за умови, що обидві вимоги є (i) зустрічними, (ii) однорідними, (iii) такими, строк виконання яких настав або строк виконання яких не встановлений або визначений моментом пред'явлення вимоги, та (iv) сторони не оскаржують характер, зміст та вимоги до виконання, які застосовуються до вимог.
- 6.2 Зарахування зустрічних вимог ініціюється однією із сторін шляхом надання заяви про зарахування і належним чином оформлюється документом, який засвідчує згоду сторін на проведення зарахування. Такий документ стане підставою для українського обслуговуючого банку припинити контроль за дотриманням українським контрагентом граничних строків розрахунків за експортними/імпортними операціями.
- 6.3 Важливо відзначити, що у разі нестабільності банківської системи, погіршення платіжного балансу України або існування загрози банківській та фінансовій системам України, Національний банк України має право вжити різних заходів захисту, зокрема заборону зарахування вимог за зовнішньоекономічними

Методичні рекомендації стосовно Додатка ЄФЕТ щодо Угод на Кордоні з Україною, Додатка ЄФЕТ щодо угод на митному складі в газосховищах України та рекомендовані положення для торговельних операцій з українськими контрагентами згідно з Рамковим Договором ЄФЕТ про поставку та прийом Природного Газу (Версія 3.0 від травня 2021 року)

договорами. Такі законодавчі інструменти Національного банку України, переважним чином пеня, будуть накладені на українську сторону договору.

- 6.4 Будь-який захід захисту може застосовуватися протягом 6 (шести) місяців поспіль та повторно запроваджуватися кожні 6 (шість) місяців, але не може тривати більш як 18 (вісімнадцять) місяців поспіль (починаючи від дня, коли він був уперше запроваджений) протягом кожного періоду тривалістю 24 (двадцять чотири) місяці. До відома ЄФЕТ було доведено, що Національний банк України багаторазово запроваджував та скасовував обмеження на зарахування вимог за зовнішньоекономічними договорами.
- 6.5 З 1 липня 2021 року можливість зарахування платежів буде прямо передбачено законодавством України. Таким чином, крім традиційного заліку зустрічних однорідних вимог, зарахування платежів також буде можливо здійснити шляхом новації зобов'язань (заміни старих зобов'язань новими) та їх подальшого заліку, а також в інших формах, наприклад передбачених правилами клірингу.
- 6.6 Тим не менш, все одно сторонам рекомендується уважно слідкувати за будь-якими обмеженнями, що вводяться Національним банком України, як це обговорювалось у пункті 6.4 вище, оскільки вони можуть впливати, серед іншого, на можливість зарахування платежів.